

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Предметна (циклова) комісія викладачів педагогіки, психології, методик
дошкільного виховання та фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступниця директора з навчальної роботи
Олена МІШКУЛИНЕЦЬ

«20» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК12 ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ТА ЛОГОПЕДІЇ

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Відділення дошкільне

Робоча програма з «Основ інклюзивної освіти та логопедії» для здобувачів освіти
(назва навчальної дисципліни)

з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

за спеціальністю 012 Дошкільна освіта

освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Розробник:

Наталія КЕРТИС, викладач педагогіки та окремих методик дошкільного виховання,
«спеціаліст вищої категорії», «викладач-методист», старший викладач

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № 1 від «25» серпня 2025 року

Голова предметної (циклової) комісії _____

(підпис)

(Яна ФЕНЬОВ)

(ім'я та прізвище)

Схвалено методичною радою

Протокол № 1 від «25» серпня 2025 року

Голова _____

(підпис)

(Тетяна ІСАК)

(ім'я та прізвище)

©ВСП «ГПФК МДУ», 2025 рік

©Наталія КЕРТИС, 2025 рік

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № _____ від “___” 20___ року

Голова предметної (циклової) комісії _____

(підпис)

(_____)

(ім'я та прізвище)

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № _____ від “___” 20___ року

Голова предметної (циклової) комісії _____

(підпис)

(_____)

(ім'я та прізвище)

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів педагогіки, психології, методик дошкільного виховання та фізичної культури

Протокол № _____ від “___” 20___ року

Голова предметної (циклової) комісії _____

(підпис)

(_____)

(ім'я та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Модуль -1 Змістових модулів – 3 Загальна кількість годин - 90	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка (шифр і назва)	Нормативна
	Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки
		3-й
		Семестр
		VI-й
		Лекції
		36 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 год. сам. роб. – 3 год.	Освітньо-професійний ступінь «Фаховий молодший бакалавр»	Практичні
		24 год.
		Самостійна робота
		30год.
		Індивідуальна робота
		Не передбачена
		Вид контролю: VI-й сем. - залік

Примітка.

Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної роботи становить:
60 год. / 30 год.(67%/33%)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма з навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти та логопедії» укладена згідно з навчальним планом ОПС «фаховий молодший бакалавр» спеціальності 012 Дошкільна освіта та спрямована на виконання вимог Закону України «Про освіту», «Про фахову перед вищу освіту», «Закону про дошкільну освіту», Концепції розвитку інклюзивної освіти, Державного стандарту дошкільної освіти.

Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на опанування здобувачами фахової передвищої освіти теоретичними та практичними знаннями відповідно до спеціальності, активне включення їх до самостійної навчальної, наукової діяльності, до участі в різних видах педагогічної практики, виховання у здобувачів освіти професійних педагогічних якостей та компетентностей.

Робоча програма навчальної дисципліни побудована на засадах особистісно-зорієнтованої парадигми освіти, враховуючи специфіку навчання фахової передвищої освіти за Європейською кредитно-трансферною системою.

Програмою передбачено вивчення навчальної дисципліни протягом 6 семестру. Дисципліна розглядається як вибіркова складова змісту професійної підготовки вихователя закладу дошкільної освіти.

Навчальна дисципліна «Основи інклюзивної освіти та логопедії» має тісні міждисциплінарні зв'язки зі: «Вступом до спеціальності», «Педагогікою», «Загальною та віковою психологією», «Основами педагогічної майстерності», «Анатомією», «Логопедією», «Основами медичних знань».

Мета дисципліни: оволодіння здобувачами освіти компетентностями щодо теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти в закладах дошкільної освіти; формування систематизованих наукових уявлень про сутність, основні завдання, напрями роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в закладах дошкільної освіти; про інклюзивне освітнє середовище; формування загальних та фахових компетентностей вихователів

для інклюзивного навчання дітей; здійснення особистісно-мотиваційної, когнітивної та практичної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах інклюзивного навчання.

Завдання дисципліни:

- сформувати усвідомлене розуміння принципів інклюзивної освіти;
- ознайомити із завданнями інклюзивної освіти, віковою періодизацією, організаційними моделями та їх методичною реалізацією;
- ознайомити з законодавчо-нормативною базою та тенденціями розвитку інклюзивної освіти у світі та в Україні;
- сформувати практичні навички і уміння застосовувати методи професійної діяльності педагогів у інклюзивних закладах дошкільної освіти;
- виробити навички співпраці в команді спеціалістів та батьків при навчанні та вихованні дітей з особливими освітніми потребами;
- сформувати навички диференційованого підходу та навчання дітей з особливими освітніми потребами.

В результаті вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні ***знати:***

- навчально-методичне забезпечення інклюзивної освіти у вітчизняній освіті;
 - зміст і специфіку діяльності ввихователя та асистента вихователя з організації та впровадження інклюзивного навчання;
 - науково обґрунтовані методи і сучасні технології в організації професійної діяльності в інклюзивному середовищі;
 - особливості взаємодії вчителя зі спеціалістами інших служб в системі навчання;
- здобувачі освіти повинні ***вміти:***
- ефективно використовувати отримані теоретичні знання і практичні уміння в інклюзивному освітньому середовищі закладу дошкільної освіти;
 - дотримуватися принципів універсального дизайну в організації навчальній діяльності дітей в ЗДО;
 - взаємодіяти в команді психолого-педагогічного супроводу;
 - застосовувати стратегії та практики інклюзивного навчання при роботі з дітьми з особливими освітніми потребами;

- ефективно співпрацювати з батьками дітей з ООП.

В процесі вивчення дисципліни «Основи інклюзивної освіти та логопедії» формуються *загальні компетентності*:

ІК1. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК6. Здатність до розвитку психічно-емоційної сфери особистості дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

СК13. Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

СК15. Здатність до комунікативної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

Програмні результати навчання передбачають :

РН1. Упорядковувати універсальне, розвивальне середовище у групах раннього та передшкільного віку з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини.

РН4. Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина – заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізації в умовах закладу дошкільної освіти.

РН12. Здійснювати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітнього процесу закладу дошкільної освіти на засадах етики професійного спілкування та оцінювати результативність педагогічної взаємодії.

РН13. Знати нормативно-правові документи, законодавчі акти у сфері дошкільної освіти і використовувати їх у практичній діяльності.

РН16. Володіти методиками та технологіями зони актуального та ближнього розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

різного рівня розвитку.

Вивчення навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти та логопедії» здійснюється у формі лекцій, практичних занять та самостійної роботи. Теоретичні заняття з педагогіки проводяться у формі лекцій з поєднанням різних методів та прийомів навчання.

Тематика практичних занять спрямована на поглиблення теоретичних знань здобувачів освіти, опрацювання рекомендованої літератури, аналізу документів та інформаційних матеріалів з окремих питань організації навчання дітей з особливими освітніми потребами в закладах дошкільної освіти, використання передового педагогічного досвіду з інклюзивної освіти в ЗДО. Практичні заняття можуть проводитись у формі розв'язування педагогічних ситуацій, задач, дидактичних та ділових ігор, складання опорних таблиць, схем моделювання та програвання фрагментів занять, виконання тестових завдань, спостереження та аналізу відеозаписів педагогічної практики та перегляду презентацій.

Вивчення навчальної дисципліни завершується диференційованим заліком.

3. Програма навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти та логопедії»

Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади інклюзивної освіти

Тема 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою.

Інклюзивна освіта як модель соціального устрою, Історія становлення інклюзивної освіти. Інклюзивна освіта: сутність, поняття, термінологія. Основні принципи інклюзивної освіти. Розвиток інклюзивної освіти закордоном та в Україні.

Тема 2. Нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання дітей в закладах дошкільної освіти.

Міжнародна політика і законодавча база інклюзивної освіти. Українське освітнє законодавство та нормативно-правові акти в галузі спеціальної та інклюзивної освіти. Освітні закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту». Сучасна освітня нормативно-правова база закладів дошкільної освіти.

Тема 3. Спеціальна освіта в Україні.

Характеристика спеціальної освіти в Україні. Вертикальна й горизонтальна структура; спеціальні заклади та заклади дошкільної освіти. Особливості впровадження інклюзивного навчання в Україні. Основні підходи до надання освіти дітям з обмеженими можливостями здоров'я: мейнстримінг, інтеграція, інклюзія. Інклюзивний ЗДО.

Змістовий модуль 2. Організація освітнього середовища та інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти

Тема 4. Організація інклюзивного освітнього простору в ЗДО.

Поняття про освітнє, корекційне та інклюзивне середовище. Створення інклюзивного середовища в ЗДО. Основні компоненти інклюзивного середовища. Основи універсального дизайну в освіті. Принципи універсального дизайну. Доступність та розумні пристосування. Осередки діяльності та їх облаштування. Ресурсна кімната в ЗДО. Компенсаторні та допоміжні засоби для навчання дітей з ООП.

Тема 5. Професійна діяльність вихователя ЗДО в умовах інклюзивного навчання.

Співпраця фахівців для забезпечення успішної інклюзії в ЗДО. Організація

професійного співробітництва в інклюзивному дитячому садку. Зміст діяльності команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами. Місце вихователя дитячого садка у структурі професійного співробітництва. Професійна готовність вихователів до інклюзивної освіти. Асистент вихователя та його завдання.

Тема 6. Взаємодія ЗДО із батьками в системі інклюзивної освіти.

Роль сім'ї в процесі інтегрування дитини з особливими освітніми потребами в освітнє середовище ЗДО. Принципи педагогічної роботи з батьками в інклюзивному закладі дошкільної освіти. Завдання батьків як членів навчальної команди. Рекомендації з організації успішної взаємодії педагогів і сімей. Форми роботи з батьками, які виховують дітей з особливими освітніми потребами.

Тема 7. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти.

Корекційно-розвивальна робота та її значення у процесі навчання дітей із порушеннями психофізичного розвитку. Принципи організації корекційно-розвивальної роботи в освітніх закладах. Корекційно-розвивальні заняття в закладах дошкільної освіти. Використання різних видів арт-терапевтичних технологій.

Тема 8. Навчально-методичне забезпечення інклюзивного навчання в ЗДО.

Курикулум (навчально-методичне забезпечення інклюзивної освіти) та його значення в навчанні дитини з особливими освітніми потребами. Модифікація й адаптація курикулуму. Навчально-дидактичне забезпечення в інклюзивній групі ЗДО. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП. Індивідуальний навчальний план та його складові.

Тема 9. Оцінювання навчальних досягнень дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами.

Сутність і завдання оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами. Критерії оцінювання результатів навчання дітей з особливими освітніми потребами. Особливості оцінювання навчальних досягнень дітей в закладах дошкільної освіти. Інструментарій оцінювання. Портфоліо дитини з ООП.

Змістовий модуль 3. Особливості навчання дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами

Тема 10. Предмет і завдання логопедії як науки.

Принципи і методи логопедії. Труднощі під час навчання. Зв'язок логопедії з іншими науками. Анатомофізіологічні механізми мовлення. Будова мовленнєвого апарату. Поняття про мовленнєві порушення . Їх причини та класифікація. Причини мовленнєвих порушень Специфіка роботи вихователя ЗДО з дітьми з порушеннями мовлення. Особливості розвитку мовлення у дітей дошкільного віку. Модель професійної компетентності логопеда. Значення перед мовленнєвого обстеження дитини для ранньої діагностики мовленнєвих порушень.

Тема 11. Ігрові технології формування мовленнєвих умінь у дітей дошкільного віку.

Ігрові методи розвитку мовлення. Корекційні вправи для розвитку артикуляції та фонематичного слуху. Вплив порушень фонематичного слуху на розвиток усного мовлення. Інтерактивні методи логопедичної корекції у ЗДО. Використання ігрових технологій для корекції мовлення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	У тому числі		
Л		П	С.р.	
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади інклюзивної освіти	23	9	6	8
Тема 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою.	8	4	2	2
Тема 2. Нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання дітей в закладах дошкільної освіти.	8	2	3	3
Тема 3. Спеціальна освіта в Україні.	7	3	1	3
Змістовий модуль 2. Організація освітнього середовища та інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти	38	15	9	14
Тема 4. Організація інклюзивного освітнього простору в ЗДО.	9	3	3	3
Тема 5. Професійна діяльність вихователя ЗДО в умовах інклюзивного навчання.	6	2	1	3
Тема 6. Взаємодія ЗДО із батьками в системі інклюзивної освіти.	5	2	1	2
Тема 7. Корекційно-розвивальна робота ж складова інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти.	5	2	1	2
Тема 8. Навчально-методичне забезпечення ' інклюзивного навчання в ЗДО.	8	4	2	2
Тема 9. Оцінювання навчальних досягнень дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами.	5	2	1	2
Змістовий модуль 3. Загальні основи логопедії	29	12	9	8
Тема 10. Предмет і завдання логопедії як науки.	15	8	3	4
Тема 11. Ігрові технології формування мовленнєвих умінь у дітей дошкільного віку.	14	4	6	4
Разом:	90	36	24	30

5. Робоча програма

№	Назва модулів і тем	Кількість годин			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	Сам. Роб.
	Модуль 1	90	28	20	42
	Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади інклюзивної освіти	23	9	6	8
	Тема 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою.	8	4	2	2
1.	Інклюзивна освіта як модель соціального устрою. Історія становлення інклюзивної освіти.	1	1		
2.	Інклюзивна освіта: сутність, поняття, термінологія. Основні принципи Інклюзивної освіти.	1	1		
	<i>Опрацювати терміни, пов'язані з інклюзивною освітою.</i>	2			2
3.	Розвиток інклюзивної освіти за рубежом.	1		1	
4.	Інноваційні тенденції розвитку інклюзивної освіти у світі.	1	1		
5.	Сучасні моделі інклюзії в країнах ЄС та України.	1	1		
6.	Порівняльний аналіз систем інклюзивної освіти різних країн.	1		1	
	Тема 2. Нормативно-правове забезпечення інклюзивного навчання дітей в закладах дошкільної освіти.	8	2	3	3
7.	Міжнародна політика інклюзивної освіти.	1	1		
8.	Законодавча база інклюзивної освіти.	1	1		
9.	Українське освітнє законодавство та нормативно-правові акти в галузі спеціальної та інклюзивної освіти.	1		1	
10.	Освітні закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту».	1		1	
	<i>Проаналізуйте нормативні акти Кабінету Міністрів України у сфері освіти та інвалідності дітей.</i>	3			3
11.	Сучасна освітня нормативно-правова база про інклюзивну освіту.	1		1	
	Тема 3. Спеціальна освіта в Україні.	7	3	1	3
12.	Характеристика спеціальної освіти в	1	1		

	Україні. Вертикальна й горизонтальна структура; спеціальні заклади та заклади дошкільної освіти..				
13.	Особливості впровадження інклюзивного навчання в Україні.	1	1		
14.	Основні підходи до надання освіти дітям з обмеженими можливостями здоров'я. Інклюзивний ЗДО.	1	1		
	<i>Скласти схему структури спеціальності освіти для дітей дошкільного віку.</i>	3			3
15.	Система спеціальної освіти для дітей дошкільного віку.	1		1	
	Змістовий модуль 2. Організація інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти.	38	15	9	14
	Тема 4. Організація інклюзивного освітнього простору в ЗДО.	9	3	3	3
16.	Поняття про освітнє, корекційне та інклюзивне середовище. Створення інклюзивного середовища в ЗДО.	1	1		
17.	.Компоненти інклюзивного середовища. Універсальний дизайн в освіті.	1		1	
18.	Осередки діяльності та їх облаштування. Ресурсна кімната в ЗДО.	1	1		
19.	Компенсаторні та допоміжні засоби для навчання дітей з ООП.	1		1	
	<i>Ознайомитись із наказом МОН України від 23.04.2018 № 414</i>	3			3
20.	Організаційні умови формування інклюзивного середовища у закладах дошкільної освіти.	1		1	
21.	Методичні умови формування інклюзивного середовища у закладах дошкільної освіти.	1	1		
	Тема 5. Професійна діяльність вихователя ЗДО в умовах інклюзивного навчання.	6	2	1	3
22.	Співпраця фахівців , команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.	1	1		
23.	Місце вихователя й асистента вихователя у структурі професійного співробітництва.	1	1		
	<i>Витисати функції учасників команди</i>	3			3

	<i>психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.</i>				
24.	Професійні вимоги до вихователів інклюзивної освіти в ЗДО.	1		1	
	Тема 6. Взаємодія ЗДО із батьками в системі інклюзивної освіти.	5	2	1	2
25.	Роль сім'ї в інтеграції дитини з особливими освітніми потребами в освітнє середовище ЗДО.	1	1		
26.	Форми роботи з батьками, принципи взаємодії.	1	1		
	<i>Опрацювати рекомендації для батьків дітей з ООП.</i>	2			2
27.	Роль батьків в інклюзивному процесі ЗДО.	1		1	
	Тема 7. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти.	5	2	1	2
28.	Значення корекційно-розвивальної роботи.	1	1		
29.	Принципи організації корекційно-розвивальної роботи в освітніх закладах та арттерапевтичні технології.	1	1		
	Використання різних видів арт-терапевтичних технологій в корекційно-розвивальній роботі з дітьми з ООП.	2			2
30.	Організація корекційно-виховної роботи в інклюзивному закладі дошкільної освіти.	1		1	
	Тема 8. Навчально-методичне забезпечення інклюзивного навчання в ЗДО.	8	4	2	2
31.	Курикулум (навчально-методичне забезпечення інклюзивної освіти) і модифікація навчальних програм.	1	1		
32.	Навчально-дидактичне забезпечення в інклюзивній групі ЗДО. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП.	1	1		
	<i>Ознайомитись з індивідуальною програмою розвитку та індивідуальним навчальним планом для дитини з ООП.</i>	2			2
33.	Індивідуальний навчальний план та його	1		1	

	складові.				
34.	Інформаційно-комунікаційні технології в інклюзивній освіті.	1	1		
35.	Психологічна безпека та комфорт дітей з ООП у ЗДО.	1	1		
36.	Використання ІКТ у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.	1		1	
	Тема 9. Оцінювання навчальних досягнень дітей дошкільного віку з особливими освітніми потребами.	5	2	1	2
37.	Сутність і завдання оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами.	1	1		
38.	Критерії оцінювання результатів навчання дітей з особливими освітніми потребами.	1	1		
39.	Інструментарій оцінювання, портфоліо дитини.	1		1	
	<i>Опрацювати різні види портфоліо дитини з ООП.</i>	2			2
	Змістовий модуль 3. Загальні основи логопедії	29	12	9	8
	Тема 10. Предмет і завдання логопедії як науки.	15	8	3	4
40.	Принципи і методи логопедії.	1	1		
41.	Класифікація звуків української мови.	1	1		
42.	Анатомофізіологічні механізми мовлення. Будова мовленнєвого апарату.	1		1	
	<i>Зв'язок логопедії з іншими науками.</i>	2			2
43.	Поняття про мовленнєві порушення та їх класифікація.	1	1		
44.	Специфіка роботи вихователя ЗДО з дітьми з порушеннями мовлення.	1		1	
45.	Мовленнєва діагностика дітей дошкільного віку.	1	1		
46.	Методи ранньої діагностики мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку.	1	1		
47.	Психолого-педагогічні основи логопедичної роботи.	1	1		
	Причини мовленнєвих порушень.	2			2
48.	Сучасні підходи до постановки звуків.	1	1		

49.	Мовленнєвий розвиток дітей з різними видами порушень.	1	1		
50.	Фізіологічні недоліки звуковимови у дітей дошкільного віку.	1		1	
	Тема 11. Ігрові технології формування мовленнєвих умінь у дітей дошкільного віку.	14	4	6	4
51.	Ігрові методи розвитку мовлення.	1	1		
52.	Корекційні вправи для розвитку артикуляції та фонематичного слуху.	1		1	
	<i>Значення перед мовленнєвого обстеження дитини для ранньої діагностики мовленнєвих порушень.</i>	2			2
53.	Розробка комплексу статичних та динамічних вправ для артикуляційної гімнастики.	1		1	
54.	Вплив порушень фонематичного слуху на розвиток усного мовлення.	1	1		
55.	Інтерактивні методи логопедичної корекції у ЗДО.	1		1	
	<i>Розкрити етапи становлення мовлення у дітей.</i>	2			2
56.	Використання ігрових технологій для корекції мовлення.	1	1		
57.	Вправи для пальчикової гімнастики.	1	1		
58.	Ігри та вправи на розвиток слухової уваги, пам'яті та фонематичного сприймання.	1		1	
59.	Підібрати чистомовки, скоромовки на закріплення звуковимови у дітей.	1		1	
60.	Модульна контрольна робота.	1		1	
	Разом:	90	36	24	30

6. Теми лекційних занять

№	Назва модулів і тем	Кількість годин
1.	Інклюзивна освіта як модель соціального устрою. Історія становлення інклюзивної освіти.	1
2.	Інклюзивна освіта: сутність, поняття, термінологія. Основні принципи Інклюзивної освіти.	1
3.	Інноваційні тенденції розвитку інклюзивної освіти у світі.	1
4.	Сучасні моделі інклюзії в країнах ЄС та України.	1
5.	Міжнародна політика інклюзивної освіти.	1
6.	Законодавча база інклюзивної освіти.	1
7.	Характеристика спеціальної освіти в Україні. Вертикальна й горизонтальна структура; спеціальні заклади та заклади дошкільної освіти.	1
8.	Особливості впровадження інклюзивного навчання в Україні.	1
9.	Основні підходи до надання освіти дітям з обмеженими можливостями здоров'я. Інклюзивний ЗДО.	1
10.	Поняття про освітнє, корекційне та інклюзивне середовище. Створення інклюзивного середовища в ЗДО.	1
11.	Осередки діяльності та їх облаштування. Ресурсна кімната в ЗДО.	1
12.	Методичні умови формування інклюзивного середовища у закладах дошкільної освіти.	1
13.	Співпраця фахівців , команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.	1
14.	Місце вихователя й асистента вихователя у структурі професійного співробітництва.	1
15.	Роль сім'ї в інтеграції дитини з особливими освітніми потребами в освітнє середовище ЗДО.	1
16.	Форми роботи з батьками, принципи взаємодії.	1
17.	Значення корекційно-розвивальної роботи.	1
18.	Принципи організації корекційно- розвивальної роботи в освітніх закладах та арттерапевтичні технології .	1
19.	Курикулум (навчально-методичне забезпечення інклюзивної освіти) і модифікація навчальних програм.	1
20.	Навчально-дидактичне забезпечення в інклюзивній групі ЗДО. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП.	1
21.	Інформаційно-комунікаційні технології в інклюзивній освіті.	1
22.	Психологічна безпека та комфорт дітей з ООП у ЗДО.	1
23.	Сутність і завдання оцінювання навчальних досягнень дітей з	1

	особливими освітніми потребами.	
24.	Критерії оцінювання результатів навчання дітей з особливими освітніми потребами.	1
25.	Принципи і методи логопедії.	1
26.	Класифікація звуків української мови.	1
27.	Поняття про мовленнєві порушення та їх класифікація.	1
28.	Мовленнєва діагностика дітей дошкільного віку.	1
29.	Методи ранньої діагностики мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку.	1
30.	Психолого-педагогічні основи логопедичної роботи.	1
31.	Сучасні підходи до постановки звуків.	1
32.	Мовленнєвий розвиток дітей з різними видами порушень.	1
33.	Ігрові методи розвитку мовлення.	1
34.	Вплив порушень фонематичного слуху на розвиток усного мовлення.	1
35.	Використання ігрових технологій для корекції мовлення.	1
36.	Вправи для пальчикової гімнастики.	1
	Всього:	36

7. Теми практичних занять

№ за модулем	Назва тем	Кількість годин
1.	Розвиток інклюзивної освіти за рубежом.	1
2.	Порівняльний аналіз систем інклюзивної освіти різних країн.	1
3.	Українське освітнє законодавство та нормативно-правові акти в галузі спеціальної та інклюзивної освіти.	1
4.	Освітні закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту».	1
5.	Сучасна освітня нормативно-правова база про інклюзивну освіту.	1
6.	Система спеціальної освіти для дітей дошкільного віку.	1
7.	Компоненти інклюзивного середовища. Універсальний дизайн в освіті.	1
8.	Компенсаторні та допоміжні засоби для навчання дітей з ООП.	1
9.	Організаційні умови формування інклюзивного середовища у закладах дошкільної освіти.	1
10.	Професійні вимоги до вихователів інклюзивної освіти в ЗДО.	1
11.	Роль батьків в інклюзивному процесі ЗДО.	1
12.	Організація корекційно-виховної роботи в інклюзивному закладі дошкільної освіти.	1
13.	Індивідуальний навчальний план та його складові.	1
14.	Використання ІКТ у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.	1
15.	Інструментарій оцінювання, портфоліо дитини.	1
16.	Анатомофізіологічні механізми мовлення. Будова мовленнєвого апарату.	1
17.	Специфіка роботи вихователя ЗДО з дітьми з порушеннями мовлення.	1
18.	Фізіологічні недоліки звуковимови у дітей дошкільного віку.	1
19.	Корекційні вправи для розвитку артикуляції та фонематичного слуху.	1
20.	Розробка комплексу статичних та динамічних вправ для артикуляційної гімнастики.	1
21.	Інтерактивні методи логопедичної корекції у ЗДО.	1
22.	Ігри та вправи на розвиток слухової уваги, пам'яті та фонематичного сприймання.	1
23.	Підібрати чистомовки, скоромовки на закріплення звуковимови у дітей.	1

24.	Модульна контрольна робота.	1
	Всього:	24

8. Самостійна робота

№ за модулем	Назва тем	Кількість годин
1.	Опрацювати терміни, пов'язані з інклюзивною освітою.	2
2.	Проаналізуйте нормативні акти Кабінету Міністрів України у сфері освіти та інвалідності дітей.	3
3.	Скласти схему структури спеціальності освіти для дітей дошкільного віку.	3
4.	Ознайомитись із наказом МОН України від 23.04.2018 №414.	3
5.	Виписати функції учасників команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.	3
6.	Опрацювати рекомендації для батьків дітей з ООП.	2
7.	Використання різних видів арт-терапевтичних технологій в корекційно-розвивальній роботі з дітьми з ООП.	2
8.	Ознайомитись з індивідуальною програмою розвитку та індивідуальним навчальним планом для дитини з ООП.	2
9.	Опрацювати різні види портфоліо дитини з ООП.	2
10.	Зв'язок логопедії з іншими науками.	2
11.	Причини мовленнєвих порушень .	2
12.	Значення перед мовленнєвого обстеження дитини для ранньої діагностики мовленнєвих порушень.	2
13.	Розкрити етапи становлення мовлення у дітей.	2
	Всього:	30

9. Форми і методи контролю

Поточний контроль з дисципліни «Основи інклюзивної освіти та логопедії» – це оцінювання навчальних досягнень здобувача фахової передвищої освіти протягом навчального семестру за 100-бальною та національною чотирибальною шкалою усіх видів аудиторної роботи (лекції та практичні заняття). Поточний контроль відображає поточні навчальні досягнення студентів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни; спрямований на необхідне корегування самостійної роботи здобувача фахової передвищої освіти.

Поточний контроль реалізується у формі експрес-опитування, оперативного контролю на лекційних, практичних заняттях, тестування, виступів на практичних заняттях, перевірка практичних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання здобувачем освіти тощо.

Поточний контроль здійснюється лектором. Викладач розробляє чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, доводить їх до відома здобувачів фахової передвищої освіти на початку змістовного модулю.

Система оцінювання аудиторної роботи. Поточна аудиторна діяльність здобувача фахової передвищої освіти оцінюється за чотирибальною (національною) шкалою. Поточне оцінювання навчальних досягнень здобувачів виконується за допомогою процедури об'єктивного контролю – усні відповіді на практичних заняттях, тестування, реферативні повідомлення, практичні завдання, участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття, моделювання ситуацій тощо.

Критеріями оцінки усних відповідей є:

- ґрунтовність теоретичних знань з навчальної дисципліни; повнота розкриття питання;
- уміння вдало ілюструвати теоретичний матеріал;
- упевненість, переконливість суджень; уміння аргументувати думку;

- уміння порівнювати, робити потрібні висновки та узагальнення;
- логіка викладу думок, рівень володіння культурою мовлення;

ДЛЯ ВИКОНАННЯ ПИСЬМОВИХ ЗАВДАНЬ:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- граматична та стилістична грамотність письмової роботи.

Поточний контроль здійснюється у формі опитування та перевірки результатів виступів, практичних завдань на практичних заняттях в чотирибальній шкалі оцінок.

Оцінка 5 «відмінно» ставиться за повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння здобувачем матеріалу, що ним викладається.

Оцінка 4 «добре» – здобувач освіти дає правильний, повний виклад змісту матеріалу, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, здобувач припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при першому зауваженні викладача; недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка 3 «задовільно» – здобувач фахової передвищої освіти виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; здобувач освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце замінки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; викладає матеріал не достатньо логічно й послідовно.

Оцінка 2 «незадовільно» – здобувач освіти припускається грубих

помилки при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Оцінювання тестових завдань. Здобувачем освіти надані правильні відповіді до 40 % тесту – оцінка «незадовільно»; 41–59 % тесту – оцінка «задовільно»; 60–79 % тесту – оцінка «добре»; 80–100 % тесту – оцінка «відмінно».

Здобувач фахової передвищої освіти, який не з'явився на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях здобувач може відпрацювати пропущені практичні заняття, презентувати самостійну роботу, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Система оцінювання самостійної роботи. Самостійна робота здобувачів освіти передбачає оцінювання різних видів завдань. Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

Критерії оцінювання самостійної роботи є:

«Відмінно» – здобувач фахової передвищої освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і виконує роботу, вільно використовує набуті теоретичні знання при виконанні самостійної роботи, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«Добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його в самостійній роботі; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при

аналізі практичного в самостійній роботі;

«Задовільно» – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але в роботі плутає поняття, практичні завдання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; виявляє неточності у знаннях при виконанні роботи, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«Незадовільно» – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не відображає в роботі правильні результати, визначення, висновки в роботі не сформовані з опорою на теоретичні знання, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не виявляються.

Модульний контроль з дисципліни. Контрольний захід (модульна контрольна робота) з дисципліни «Основи інклюзивної освіти та логопедії» проводиться 1 раз на семестр, і включає проведення контрольного заходу за всіма темами модуля у формі контрольної роботи, тестування, творчого завдання тощо. До контрольних заходів допускаються всі здобувачів фахової передвищої освіти незалежно від результатів поточного контролю. Лектор розробляє контрольні завдання (варіанти, тести тощо) для проведення модульного контролю.

Результати контрольного заходу здобувача, який не з'явився на нього, оцінюються «незадовільно» незалежно від причини. Відпрацювання контрольного заходу є обов'язковим.

У відповідності до вимог об'єктивна оцінка рівня знань з боку викладача оцінюється наступним чином: під час написання контрольної роботи з дисципліни «Основи інклюзивної освіти та логопедії» кожен здобувач освіти отримує індивідуальний варіант, що складається з двох питань і п'яти тестових завдань. На написання контрольної роботи відводиться 45 хвилин. Форма проведення: письмова. Контрольна робота оцінюється за національною шкалою. Критерії оцінювання за підсумковим контролем і модульною

контрольною роботою наступні:

«Відмінно» – заслуговує здобувач, який виявив всебічні і глибокі знання пройденого матеріалу з тем дисципліни, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, дає повні, обґрунтовані, теоретично вірні відповіді на всі питання передбачені білетом/завданням/темою; наводить вдалі приклади, абсолютно правильно розв'язує практичні завдання і дає пояснення і обґрунтування.

«Добре» – заслуговує здобувач, що виявив повне знання програмного матеріалу; засвоїв основну та додаткову літературу, виявив системний характер знань з тем дисципліни і здатний до самостійного їх поповнення, але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів, категорій або/та розв'язанні практичного завдання, не повністю дає обґрунтування висновків і результатів.

«Задовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, що виявив знання основного програмного матеріалу, дає поверхові, неточні відповіді на питання, припускається суттєвих помилок у наведенні прикладів та розв'язанні практичного завдання.

Підсумковий (семестровий) контроль.

Підсумковим контролем з дисципліни «Основи інклюзивної освіти та логопедії» визначено навчальним планом: залік у VI семестрі .

Диференційований залік. Підсумковим контролем з дисципліни «Основи інклюзивної освіти та логопедії», який визначено навчальним планом, є диференційований залік у VI семестрі. У відповідності до вимог об'єктивна оцінка рівня знань з боку викладача проводиться наступним чином: під час складання заліку кожен здобувач освіти отримує по 2 запитання з пропонованого переліку питань до заліку. Форма проведення заліку: усна.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти при складанні заліку:

Відповіді на кожне питання оцінюється за національною шкалою. В окремих випадках, якщо виникають сумніви в оцінці знань здобувача освіти або відповідь здобувача освіти не достатньо повна, позбавлена логічності й

визначеності, викладач може задавати додаткові (уточнюючі) питання. Відповіді на додаткові запитання впливають на оцінку.

У підсумку відповіді на питання підраховується середньозважений бал (в даному випадку середньозважений бал дорівнює середньоарифметичному), що є підсумковою оцінкою за залік.

При оцінюванні знань здобувачів освіти підсумкова оцінка відповідей на питання заліку множиться на середньо ваговий коефіцієнт – 0,2, отриманий результат додається до середньовагового, що є результатом оцінювання роботи здобувача освіти за аудиторну роботу, контрольний захід та індивідуальну роботу, отриманий результат є підсумковою оцінкою за вивчення предмету.

Підсумкова оцінка за вивчення предмета виставляється за шкалами: національною, 100 – бальною, ECTS і фіксується у відомості та заліковій книжці здобувача освіти.

Відповідь на питання заліку оцінюється наступним чином:

Оцінка 5 - «Відмінно» — заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який виявив всебічні і глибокі знання програмного матеріалу з дисципліни, засвоїв основну і ознайомився з додатковою літературою, дає повні, обґрунтовані, теоретично вірні відповіді на всі питання передбачені заліком; демонструє знання і розуміння основних педагогічних понять; наводить вдалі приклади, може зробити узагальнення і висновки; формулюючи думку правильно використовує понятійний апарат, дає правильні відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка 4 - «Добре» — заслуговує здобувач освіти, що виявив повне знання програмного матеріалу; засвоїв основну та додаткову літературу, виявив системний характер знань з дисципліни і здатний до самостійного їх поповнення, але допущено незначні помилки під час наведення прикладів, дає правильні відповіді на додаткові запитання.

Оцінка 3 - «Задовільно» — заслуговує здобувач освіти, що виявив знання основного програмного матеріалу, дає поверхові, неточні, недостатньо

обґрунтовані та невичерпні відповіді на питання, не дає відповіді на додаткові запитання, припускається помилок у наведенні прикладів.

Оцінка 2 - «Незадовільно» — здобувач освіти дає неправильні відповіді на всі запитання, передбачені заліком, не володіє основними теоретичними знаннями та практичними вміннями, не наводить приклади з практичного досвіду.

10. Вид контролю та шкала оцінювання

Для освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» оцінки із дисциплін фахової підготовки та у разі інтегрованих курсів оцінювання здійснюється за національною шкалою та визначаються таким чином:

За національною шкалою
відмінно
добре
задовільно
Незадовільно з можливістю повторного складання

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Інтервальна шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
				<i>для екзамену, диф.залику, курсової роботи, практики</i>
4,51-5,00	90 – 100	A	Високий (творчий)	відмінно
4,01-4,50	82-89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
3,51-4,00	75-81	C		
3,16-3,50	69-74	D	Середній (репродуктивний)	задовільно
2,51-3,15	60-68	E		
1,51-2,50	35-59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно з можливістю повторного складання
0,00-1,50	0-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**Шкала переведення середньозваженої оцінки
в оцінку за національною шкалою та оцінку ECTS та у
відповідність дванадцятибальній шкалі для ступеня
«фаховий молодший бакалавр»**

12 бальна шкала	Середньозважений бал	Національна оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ECTS
12	5,00	відмінно	100	A
11	4,95-4,99	відмінно	99	A
	4,90-4,94	відмінно	98	A
	4,85-4,89	відмінно	97	A
	4,80-4,84	відмінно	96	A
	4,75-4,79	відмінно	95	A
10	4,70-4,74	відмінно	94	A
	4,65-4,69	відмінно	93	A
	4,60-4,64	відмінно	92	A
	4,55-4,59	відмінно	91	A
	4,51-4,54	відмінно	90	A
9	4,50	добре	89	B
	4,43-4,49	добре	88	B
	4,36-4,42	добре	87	B
	4,29-4,35	добре	86	B
	4,22-4,28	добре	85	B
8	4,15-4,21	добре	84	B
	4,08-4,14	добре	83	B
	4,01-4,07	добре	82	B
	4,00	добре	81	C
	3,92-3,99	добре	80	C
7	3,84-3,91	добре	79	C
	3,76-3,83	добре	78	C
	3,67-3,75	добре	77	C
	3,59-3,66	добре	76	C
	3,51-3,58	добре	75	C
6	3,50	задовільно	74	D
	3,43-3,49	задовільно	73	D

	3,36-3,42	задовільно	72	D
	3,29-3,35	задовільно	71	D
	3,22-3,28	задовільно	70	D
5	3,16-3,21	задовільно	69	D
	3,15	задовільно	68	E
	3,07-3,14	задовільно	67	E
	2,99-3,06	задовільно	66	E
	2,91-2,98	задовільно	65	E
4	2,83-2,90	задовільно	64	E
	2,75-2,82	задовільно	63	E
	2,67-2,74	задовільно	62	E
	2,59-2,66	задовільно	61	E
	2,51-2,58	задовільно	60	E
3	2,5	незадовільно	59	FX
	2,15-2,49	незадовільно	52-58	FX
2	1,85-2,14	незадовільно	46-51	FX
	1,51-1,84	незадовільно	35-40	FX
1	0-1,50	незадовільно	1-34	F

Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання навчальної дисципліни

<i>Модульний контроль</i>	
АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА	
ЗМ1... ЗМ3	
Лекційні, практичні заняття	Контрольний захід (контрольна робота, тестування, тощо)
T1, T2, T3 ... T11	T1, T2, T3 ... T11
Середнє арифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
$k_1 = 0,7$	$k_2 = 0,3$

Вид контролю – залік

Модульний контроль		СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ – (VI сем.) – залік
АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА		
ЗМ4... ЗМ3		
Лекційні, практичні заняття	Контрольний захід (контрольна робота, тестування, тощо)	
Т1, Т2,Т3 ... Т11	Т1, Т2,Т3 ... Т11	
Середнє арифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
$k_1 = 0,6$	$k_2 = 0,2$	$k_3 = 0,2$

**Самостійна робота здобувачів вищої освіти може бути інтегрована з аудиторною роботою.*

ЗМ1, ЗМ2– змістові модулі

Т1, Т2 ... Т10 – теми змістових модулів

k_i – ваговий коефіцієнт (викладач визначає особисто з урахуванням специфіки предмета)

$$\sum_{i=1}^n k_i = 1$$

11. Методичне забезпечення дисципліни

1. Законодавчо-нормативні документи про інклюзивну освіту.
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти та логопедії» для здобувачів освіти з галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка за спеціальністю 012 Дошкільна освіта, освітньо-професійний ступінь «фаховий молодший бакалавр» / Укладач: Кертис Н.В. - Мукачево: ВСП «ГПФК МДУ», 2025.
3. Курс лекцій з навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти та логопедії».
4. Методичні рекомендації до практичних занять з «Оснoв інклюзивної освіти та логопедії».
5. Методичні рекомендації до самостійної роботи з «Оснoв інклюзивної освіти та логопедії».
6. Тестові завдання з «Оснoв інклюзивної освіти та логопедії».

Питання для диференційованого заліку

1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою.
2. Етапи становлення інклюзивної освіти.
3. Основні поняття та терміни інклюзивної освіти.
4. Основні принципи інклюзивної освіти.
5. Розвиток інклюзивної освіти за рубежом.
6. Розвиток інклюзивної освіти в Україні.
7. Міжнародна законодавча база інклюзивної освіти.
8. Освітні закони України «Про освіту», «Про дошкільну освіту».
9. Сучасна освітня нормативно-правова база закладів дошкільної освіти.
10. Характеристика спеціальної освіти в Україні.
11. Вертикальна й горизонтальна структура спеціальної освіти в Україні.
12. Спеціальні заклади та заклади дошкільної освіти.
13. Особливості впровадження інклюзивного навчання в Україні.
14. Основні підходи до надання освіти дітям з обмеженими можливостями здоров'я: мейнстримінг, інтеграція, інклюзія. Інклюзивний ЗДО.
15. Організація інклюзивного освітнього простору в ЗДО.
16. Поняття про освітнє, корекційне та інклюзивне середовище.
17. Створення інклюзивного середовища в ЗДО.
18. Основні компоненти Інклюзивного середовища.
19. Поняття про універсальний дизайн в освіті.
20. Принципи універсального дизайну.
21. Доступність та розумні пристосування в ЗДО.
22. Осередки діяльності в дитячій групі та їх облаштування.
23. Ресурсна кімната в ЗДО.
24. Компенсаторні та допоміжні засоби для навчання дітей з ООП.
25. Організація професійного співробітництва в інклюзивному дитячому садку.
26. Зміст діяльності команди психолого-педагогічного супроводу дитини а особливими освітніми потребами.

27. Функції учасників команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами.
28. Місце вихователя у структурі професійного співробітництва ЗДО.
29. Професійна готовність вихователів до інклюзивної освіти.
30. Асистент вихователя та його завдання.
31. Роль сім'ї в процесі інтегрування дитини з ООП в освітнє середовище
32. Принципи педагогічної роботи з батьками в інклюзивному закладі дошкільної освіти.
33. Завдання батьків як членів навчальної команди.
34. Рекомендації з організації успішної взаємодії педагогів і сімей.
35. Форми роботи з батьками, які виховують дітей з особливими освітніми потребами.
36. Корекційно-розвивальна робота та її значення у процесі навчання дітей з ООП.
37. Принципи організації корекційно-розвивальної роботи в ЗДО.
38. Корекційно-розвивальні заняття в ЗДО.
39. Використання різних видів арт-терапевтичних технологій в корекційно-розвивальній роботі з дітьми.
40. Навчально-дидактичне забезпечення в інклюзивній групі ЗДО.
41. Модифікація й адаптація курикулуму.
42. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП та її структура.
43. Індивідуальний навчальний план та його складові.
44. Особливості оцінювання навчальних досягнень дітей в закладах дошкільної освіти.
45. Критерії оцінювання результатів навчання дітей з особливими освітніми потребами.
46. Інструментарій оцінювання навчальних досягнень дітей в закладах дошкільної освіти.
47. Портфоліо дитини з ООП та його види.
48. Зв'язок логопедії з іншими науками.
49. Причини мовленнєвих порушень.

50. Розкрити етапи становлення мовлення у дітей.

51. Значення перед мовленнєвого обстеження дитини для ранньої діагностики мовленнєвих порушень.

12. Рекомендована література

Базова

1. Аніщук А, М, Інклюзивна освіта: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності "Дошкільна освіта" / А. М. Аніщук. - Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2016. - 227 с.
2. Діти з затримкою психічного розвитку та їх навчання: навчальний посібник для педагогів і шкільних психологів / Т.Д. Ляшенко, Н.А. Бастун, Т.В.Сак. - К.: ІЗМН, 1997. - 128 с.
3. Колупаєва А. А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник /А. А.Колупаєва, О.М. Таранченко. — Харків: Вид-во «Ранок», 2019. — 304 с.
4. Колупаєва А. А. Психолого-педагогічна підтримка дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання в європейських країнах / А. А. Колупаєва // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. — К.: Університет «Україна». — 2006.
5. Колупаєва А.А. Діти з особливими потребами та організація їх навчання: навч.-метод. посіб. / А.А. Колупаєва, Л.О. Савчук. - К.: Видавнича група «АТОПОЛЬ», 2011. - 273 с. - (Серія «Інклюзивна освіта»).
6. Колупаєва А. А. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: навч.-метод. посіб. / А.А. Колупаєва, ЕА. Данілявічутє, С.В. Литовченко. - К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. - 197 с. - (Серія «Інклюзивна освіта»).
7. Кравченко Г. Ю. Інклюзивна освіта в ДНЗ і Ю. Г. Кравченко, Г. О., Сіліна. - Харків: вид-во «Ранок», 2018, - 176 с. - (Серія «Сучасна дошкільна освіта»).
8. Кузава І. Б. Концептуальні засади розвитку процесу інклюзії в умовах дошкільної освіти. Науковий часопис НПУ Імені М.П. Драгоманова. Серія 19: Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2013. Вип. 23. С. 130- 135.
9. Кузава І.Б. Інклюзивна освіта дошкільників, які потребують корекції психофізичного розвитку: теорія і методика / Ірина Борисівна Кузава. - Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2013. - 292 с.
10. Луцан Н.І. Підготовка дітей старшого дошкільного віку із зоровим відхиленням до навчання у школі / Луцан Надія Іванівна, Вертутіна Валентина Миколаївна. - Івано-Франківськ: НА ІР, 2016. - 228 с.
11. Навчальний курс з інклюзивної освіти: Теорія та методика інклюзивного навчання. Модулі 1-3 і уклад. Л. М. Сидорів, за ред. С. М. Сидоріва. Івано-Франківськ: видавець Кушнір Г. М., 2020. - 235 с.
12. Олефір Н. Особливості інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами в закладах дошкільної освіти // Нова педагогічна думка. - 2019.-III 2 (98). - С.143-146.
13. Основи інклюзивної освіти: навч.-метод. посіб./ За заг. ред. А.А. Колупаєвої. —

К.: «А.С.К.», 2012. - 307 с. — (Серія «Інклюзивна освіта»),

14. Путівник для батьків дітей з особливими освітніми потребами: [навч.- метод. посіб. у 9 книгах] / За заг. ред. Колупаєвої А.А. - К., ТОВ ВПЦ «ЛітописХХ», 2010. - (Серія «Інклюзивна освіта»).

15. Савінова Н. В. Інклюзивне навчання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку з психофізичними порушеннями. Частина 3. (Для змішаної форми навчання) : навчально-методичний посібник і Н. В. Савінова, М, І. Берегова, Д. М. Борулько. - Миколаїв: Видавець Румянцева Г. В., 2022. - 184 с.

16. Таранченко О.М. Диференційоване викладання в інклюзивному навчальному закладі: навч.-метод. посіб. / О.М. Таранченко, Ю.М. Найда / За заг. ред.. А.А. Колупаєвої. - К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. - 124 с. - (Серія «Інклюзивна освіта»).

17. Швед М. Основи інклюзивної освіти: підручник / Марія Швед. - Львів: Український католицький університет, 2015. - 360 с.

Допоміжна

1. Всеукраїнський фонд «Крок за кроком»: програма «Інклюзивна освіта»: [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ussf.kiev.ua/index.php>.

2. Закон України Про освіту: від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. // Голос України. - 2017, 27 верес. - (№ 178-179). - С. 10-22.

3. Лист МОН України від 25.06.2020 № 1/9-348 «Щодо створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти».

4. Лорман Т. Сім стовпів інклюзивної освіти. Як перейти від запитання «Чому?» до запитання «Як?» // Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання. - №3 (57).- 2010.-С. 3-11.

5. Наказ МОН України від 23.04.2018 № 414 (зі змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.05.2018 за № 582/32034. «Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах (групах) закладів освіти».

6. Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти» сьогодні, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28 липня 2021 року.

7. Порядок організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 10.04.2019 № 530 (зі змінами).

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2020 року № 1289 "Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з

особливими освітніми потребами у закладах освіти"

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 року № 545 "Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр.

10. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти. Наказ МОН України від 08.06.2018 року № 609.

11. Сак Т.В. Технологія зворотного зв'язку в інклюзивному навчанні // Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання. - №4 (64). - 2012.

- С. 2-5.

12. Середовище, що належить дітям: poradnik для педагогів закладів дошкільної освіти / укл. Н. Софій, Ю. Найда. ЮНІСЕФ, ВФ «Крок за кроком», 2019.65 с.

13. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / Данілавічюте Е. А., Литовченко С. В.; [за ред. А. А. Колупаєвої]. —К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. — (Серія «Інклюзивна освіта»).

14. Таранченко О. М. Нові освітні маршрути для дітей з порушеннями слуху: інклюзивні заклади/ О.М. Таранченко // Початкова школа. — 2013. — №2.

— С. 47-51.

13. Інформаційні ресурси:

1. Закон України «Про дошкільну освіту»: чинне законодавство. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2628-14> (дата звернення: 04.03.2021).
2. Інклюзивна група в ДНЗ. Рекомендації до облаштування простору. URL: <https://inkluzia.com.ua/inkluzivna-grupa-v-dnz.-rekomendatsiyioblashtuvannya-prostoru/>
3. Конвенція про права дитини, 1989. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021
4. Конвенція про права дитини. Версія для дітей. Дата публікації листопад 2019 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://imi.cf/3iPpVbu>
5. Конвенція про права осіб з інвалідністю. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995jg71>
6. Концепція «Нова українська школа» | Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://mon.gov.ua> > tag > nova-ukrainska-shkola- (Назва з екрану).
7. Концепція розвитку інклюзивної освіти // Наказ МОН України від 01.10.2010 р. № 912 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://firetedu.org.ua/mdex.php>. - Назва з екрану.
8. Нормативно-правова база інклюзивної освіти [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.slideshaie.net/Inclusive_Education_Commumty/mclusi-op-legislation-barabash.
9. Основи інклюзивної освіти дошкільників: CORE <https://core.ac.uk> > download > pdf
10. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 №> 2402-III [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>

Автор

_____ Наталія КЕРТИС

